SVOBODA **СВОБОДА**

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

. 151. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 10, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 10-го СЕРПНЯ 1993. Ч. 151. РІК С.

О. САВЧЕНКО СТАВ ДИРЕКТОРОМ ЕВРОПЕЙСЬКОГО БАНКУ

Львів (УНІАР). — Тут 5-го серпня на пресовій конференції представники Европейського банку повідомили, що колишнього керівника Національного Банку України Олександра Савченка обрано одним з директорів Европейського банку реконструкції і розвитку. Він зайняв місце, звільнене представником Югославії й представлятиме в цій міжнародній установі інтереси України, Румунії, Молдови, Грузії та Вірменії. Про це повідомили політичний радник банку Ян-Лукас ван Горн та керуючий відділом з питань України в ЕБРР Клявс Гохвалд, які перебувають у Львові.

Водночас до Києва прибув координатор Европейського економічного співтовариства Мішеґель Ле Брен, якому доручено забезпечувати взаємодію між відповідною комісією ЕЕС та українською митною службою. Під час зустрічі з керівниками митного комітету України обговорено питання підготови працівників, технічного обладнання митної системи України та наближення її методів праці до світових норм.

Обстоюють автономію Криму в складі України

Київ (УНІАР). — Тут відбулася пресова конференція голови Демократичної Партії Криму (ДПК) Анатолія Філатова.

Метою його відвідин Києва було налагодження зв'язків з політичними структурами для дальшої співпраці, насамперед, з Соціял-Демократичною Партією України, в якій6 ДПК вбачає свого потенційного партнера. А. Філатов повідомив, що програма ДПК побудована на соціяльно-ліберальних засадах. Головною соціяльною базою ДПК є фармери та творча інтеліґенція. ДПК має свої структури майже в кожному районі Кримського півострова. ДПК поки-що не підтримує ідеї обрання президента Криму. Та і в запропонованому проєкті конституції Криму такого посту не передбачається. Натомість пропонується інший модель — двопалатний парлямент. Однак, підкреслив голова ДПК, якщо будуть проходити такі вибори, то ми будемо брати у них участь.

На запитання кореспондента яким є становище ДПК щодо підписаної угоди прем'єр-міністром України Леонідом Кучмою про посилення економічної інтерграції, А. Філатов сказав: „Крим повинен закріпити статус автономії в складі України, оскільки Росія не готова прийняти Крим та й сам він не може бути окремою державою. ДПК уважає Крим фактором стабільности між Україною і Росією. Тому партія виступає як за спільні збройні сили стратегічного призначення, так і за спільну фльоту. У питанні економічних відносин ДПК виступає за створення спільного економічного простору між Україною і Росією і цілком позитивно поставилась до підписання цієї угоди".

Появилася книга про Лемківщину — праця польських авторів

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Цього року в 45-ліття насильного виселення українського населення Лемківщини в 1947 році на північні і західні польські понімецькі землі, появилася 490-сторінкова книжка в твердій обгортці п.з. „Мала сакральна архітектура на Лемківщині" — польських авторів Тадеуша і Малґожати Лопаткевіч. Редактор цієї праці — Микола Дупляк. Авторизований переклад з польської мови — Зоя Вербова. Книжку цю видала Фундація Дослідження Лемківщини.

Д-р З. Ясевич, — директор Інституту етнографії УАМ, рецензент цієї книги, пише, що вона є — „важливим документом художньої літератури лемків", а проф. д-р Ю. Бурщта окреслює її так: „Ця праця торкається віросповідницького — творчого народного світу, який вже існує, або остаточно гине, а який гідний реконструйованої документації. Д-р М. Дупляк у вступному слові зазначує: „Самозрозуміло, що польські автори цієї книжки написали її з польської точки бачення, інакше, зрештою, вони б не одержували апробати іспитової комісії, яка рішала про надання їм наукових маґістерських ступенів, про те не можна сказати, що бракує їм солідности у трактуванні досліджуваного предмету". У книзі є теж багато світлин з Лемківщини.

Працю цю в ціні 25 дол. плюс кошт пересилки можна набути, звернувшись на адресу: The Lemko Research Foundation, 90 Arlington ave., Clifton, N.J., 07011.

В Україні

Київ. — Декларацію про створення політичного клюбу „Демократичний Центр" підписано на нараді представників політичних і громадських організацій право-центристської та центристської орієнтації, що відбулася в Секретаріяті Руху. У ході його діяльности з'ясуються питання щодо можливости формування передвиборчої коаліції. До клюбу увійшли: Народний Рух України, Партія Демократичного Відродження України, Ліберально-Демократична Партія, Селянсько-Демократична Партія України, Українська Студентська Спілка та інші.

Львів. — Тут відбулася робоча нарада комісії Кабінету Міністрів з питань повернення культурних вартостей, що належать Україні. У нараді взяв участь заступник міністра культури Михайло Яковина. Відбувся акт передачі архівних документів Товариства „Просвіта", які були вивезені до Польщі й повернені Україні під час візити Леха Валенси.

Самбір. — Тут на 24-го серпня заплянованo фестиваль мистецької творчости інвалідів України. Він підготовляється і проводитиметься при підтримці місцевої влади та Львівської Асоціяції Інвалідів.

П. БЮКЕНЕН ЗНОВУ ВИСВІТЛЮЄ ПРАВДУ ПРО І. ДЕМ'ЯНЮКА

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Щоденник „Ню Йорк Пост" з 4-го серпня вмістив статтю відомого журналіста і колишнього кандидата на президента Патрика Дж. Бюкенена, в якій він знову відважно та гостро критикує Бюро спеціяльних інвестигацій (ОСІ) та судівництво Ізраїля і ЗСА за засудження Івана Дем'янюка.

Стаття під назвою „Дем'янюк — незакінчена справа" із світлиною, яка вияснює, що І. Дем'янюк „майже" став вільним, але питання його іншої вже вини, а не, що він був „Іваном Ґрозним", затримало його звільнення.

У статті П. Бюкенен ставить питання, — яке право мав тепер суд в Ізраїлі затримати його в тюрмі і що оправдання є лише у великому почутті вини Верховного суду в Ізраїлі перед жидівською опінією за звільнення І. Дем'янюка.

І тут автор статті стверджує, що і ОСІ, і Департамент справедливости в ЗСА пішли на вудку фальшивки КҐБ лише тому, що хотіли мати жертву ненависти до нацистського режиму. Тут він винує поіменно найбільше тодішнього керівника Аллена Расна, що кермував „кораблем блазнів", які стали чимсь більшим, як „некомпетентними божевільними".

Далі П. Бюкенен розглядає поодиноко усі нові звинувачення проти І. Дем'янюка, що він був сторожем в Собіборі. Найважливіший доказ того — зізнання Данильченка, який мав бачити у Собіборі І. Дем'янюка не відповідає правді, бо ці зізнання, які є в архіві КҐБ, мінялися з роками, що подає спеціяліст від дезінформації КҐБ Герб Роменштейн. А до того ставить П. Бюкенен питання, що коли б КҐБ вірило у зізнання Данильченка, то чому урядові чинники СССР платили матері І. Дем'янюка платню призначену для воєнних героїв аж до 1974 року? П. Бюкенен покликується на статтю в „Дер Шпіґель" з 2-го серпня, де є докази, що виказка І. Дем'янюка з Травників, яка стала доказом участі його в таборі Собібор була наглядно пофальшована. Це знали судові чинники в Ізраїлі, твердить П. Бюкенен, але вони не мали відваги того публічно проголосити, з уваги на настрої в Ізраїлі.

Подаючи усі факти за німецьким тижневиком, П. Бюкенен кінчає свою статтю ствердженням, що коли І. Дем'янюка звільнив Верховний суд в Ізраїлі з кари смерти, його вартовий, знімаючи йому кайдани, усміхаючись стиснув йому руку. Світлина із того моменту була відома в цілому світі, а автор статті ставить питання чи ізраїльський поліціянт був здібний до такого відруху, коли б він був переконаний про вину в'язня? Значить, він також в серці признавав, що І. Дем'янюк невинний. „І він є, — кінчає П. Бюкенен, — „отже час його вповні звільнити!"

СПРАВУ І. ДЕМ'ЯНЮКА ВІДКЛАДЕНО

Єрусалим, Ізраїль. — У відповідь на домагання головного прокуратора, Верховний суд Ізраїля в неділю, 8-го серпня дав дозвіл на триденне відкладення прокуратурі для рішення чи Івана Дем'янюка можна знову судити за воєнні злочини.

Офіційні чинники твердять, що це продовження не перешкодить назначеному на середу, 11-го серпня, переслуханні, де суд має рішити чи розпочинати нову справу проти І. Дем'янюка, якого 29-го липня Верховний суд Ізраїля звільнив з оскарження, що він є „Іваном Ґрозним" — жорстоким вартовим із кацету в Треблінці. Одначе рішення в цій справі може бути відкладено, бо судді не матимуть змоги переглянути рекомендації прокуратури до середи, 11-го серпня.

У Києві обговорено справу архівів УНР

Київ (ОУПС). — Дня 28-го липня в Центральному Державному Архіві відбулася ділова зустріч начальника Головного архівного управління при Кабінеті Міністрів України Бориса Іваненка з делеґацією Архівного комітету УНР з Оттави під головуванням проф. Ярослава Рудницького в асисті секретаря Тані Носко-Оборонів.

Крім з'ясування історії колекції УНР в Державному архіві Канади й передачі деяких документів з приватного архіву проф. Рудницького, в часі зустрічі обговорено леґальний статус колекції УНР в Оттаві, потребу її індексації (опису), евентуального мікрофільмування й можливостей її перенесення до Києва, коли будуть об'єктивні умови для її збереження й наукового опрацювання. Крім того продискутовано справу приватних архівів колишніх діячів Державного Центру УНР в екзилі, зокрема Президента Миколи Левицького, голови Уряду проф. Я. Рудницького тощо. Як відомо, підписаний у 1980 році договорі між Урядом УНР і Канадою передбачає можливість передачі колекцій в оригіналах чи мікрофільмах державним архівам України.

Крім архівної та бібліотечної справи, проф. Я. Рудницьки займався цього року працею в Міжнародній Школі Україністики й термінологічними англо-українськими курсами в Інституті Математики Академії Наук України, зосереджуючи увагу на проблемі математичних формул (моделів) в гуманістичних і суспільнознавчих науках. Ці курси були спонзоровані Українським Народним Союзом (УНС) в рамках цьогорічної програми „Навчання англійської мови в Україні".

Перебуваючи в Києві від 22-го червня проф. Рудницький брав участь у міжнародних з'їздах, як теж мав доповідь в Музеях Літератури, Т. Шевченка, в Міській Раді Києва, в Інституті мовознавства АНУ та в інших установах столиці України. Відтак він виїхав до Львова і Стрия.

Ізмаїл. — Тут вбито головного бухгальтера одного з підприємств. Вбивцю затримано. Він зізнався, що найнятий касиром того ж підприємства, який розтратив 270,000 долярів і зник. В Одеській області лише за цей рік 10 убивств вчинено на замовлення.

Кубинські дисиденти не вірять в економічні зміни Ф. Кастро

Ню Йорк. — Кубинські дисиденти, які займають центристські і ліві становища, висловлюють скептицизм щодо нових економічних заходів уряду, пише газета „Маямі Геральд". Як уже повідомлялося, виступаючи 26-го липня у Сантьяго-де-Куба на зборах в честь 40-ої річниці штурму казарми Монкада, Фідель Кастро оголосив про скасування кримінальної відповідальности за зберігання твердої валюти, що фактично означає її леґалізацію.

Елісардо Санчез, який перебуває в Маямі, заявив в інтерв'ю цій американській ґазеті, що хоч це „позитивний крок, Кастро, можливо, намагається виграти час. Мені здається, що ці заходи не можна назвати провісниками реформ. Якщо б це було так, то уряд оголосив би також загальну амнестію для політичних в'язнів і заявив би про готовість виконувати міжнародні норми в ділянці прав людини".

Щодо тези про те, що з прийняттям нових заходів кубинський уряд втратить контролю над кубинцями, які здобудуть фінансову незалежність, то Е. Санчез сказав: „Не забувайте, що кубинська держава — це восьминіг. Якщо він не піймає тебе на праці, то зробить це у школі, де вчиться твій син, або через комітет захисту революції у твоєму квартaлі".

Е. Санчез не впевнений, що нові економічні заходи — це дорога, яка не має повернення назад. „Уряд, — вважає він, — потребує долярів будь-якою ціною. Він знає, що його нові заходи таять в собі політичний риск на близьке і далеке майбутнє, однак впевнений, що на випадок необхідности завжди зможе контролювати ситуацію з допомогою репресій".

Ролляндо Пратс, який дотримується більш лівих позицій, ніж Санчез, погоджується з ним в тому, що економічні заходи на випадок потреби будуть скасовані. Однак він впевнений, що цього не станеться, бо їх скасування також буде мати високу соціяльну ціну. Обидва дисиденти вважають, що „доляризація" Куби породить сильний тиск в кубинському суспільстві, з яким доведеться або змиритися, або придушити його. І хоч багато американських експертів вважає, що нові заходи, можливо, спрямують Кубу по шляху країн Східньої Европи, дисиденти попереджують, що це може бути і репресивний шлях на зразок площі Теняньмень у Китаї.

Зменшують збройні сили України

Київ (УНІАР). — Міністер оборони України генерал-полковник Костянтин Морозов на запитання кореспондента журналу „Військо України", повідомив про зменшення кількости техніки української армії: танків — на 2,300 одиниць, бойових броньованих машин — на 2,400 військових літаків — на 477 одиниць.

Водночас триває праця із редукцією кількости Збройних Сил України, які на 1-го квітня 1993 року налічували 525,000 осіб. Замість колишніх військових округ будуть створені оперативні командування, а у їхньому складі - армійські та механізовані корпуси, механізовані танкові дивізії та бригади і навчальні центри підготови військ. Значні суми державного бюджету заощадить розвиток єдиної системи постачання, забезпечення та управління техніки і озброєння.

У СВІТІ

СПОСІБ ЗАПРОВАДЖЕННЯ єдиної контролі над світовими запасами плютонію випрацьовують експерти Міжнародного агентства в питаннях атомової енерґії. Японська газета „Токіо Сімбун" повідомляє, що об'єктами нової системи стануть всі держави, які володіють не менше ніж 8 кілограмами плютонію — мінімальною кількістю, необхідною для виготовлення атомової бомби.

НА ДУМКУ КОЛИШНЬОГО канцлера Німеччини Гельмута Шмідта, в найближчі роки Росія, скоріше за все, переживе ряд воєнних переворотів. На економічне відродження і відбудову цієї держави треба буде витратити від 25 до 50 літ. Г. Шмідт вважає, що після М. Ґорбачова і Б. Єльцина до влади в Росії прийде „сильна рука", яка керуватиме знекровленою країною диктаторськими методами.

В ОПРИЛЮДНЕНОМУ ЦИМИ днями звіті японського приватного науково-дослідного інституту в питаннях миру і безпеки висловлено думку, що найбільшою загрозою для безпеки Японії може виявитися падіння режиму президента Північної Кореї Кім Ір Сена протягом наступних п'яти років. Автори згаданого звіту радять японському урядові вже тепер думати над тим, яких заходів доведеться вжити, коли почнеться конфлікт між Північною і Південною Кореями і виникне неминуча проблема втікачів.

ПАРЛЯМЕНТ ХОРВАТІЇ прийняв рішення про зміну назви національної валюти. Відтепер замість динара хорватською грошовою одиницею буде куна.

АНГЛІЙСЬКА РАДІО-телевізійна корпорація Бі-Бі-Сі закінчила працю над чотиричастинним телевізійним документальним фільмом про колишнього прем'єр-міністра країни Марґарет Тачер. В його основу лягли події останніх 11 днів правління „залізної лейді". Вихід фільму збігається в часі з опублкуванням першого тому спогадів М. Тачер. Англійська спільнота чекає на ці історично достовірні твори в надії, що на світло випливе чимало таємниць закулісної політичної боротьби, у висліді якої М. Тачер зрезиґнувала зі свого посту в кінці 1990 року.

ЦИМИ ДНЯМИ В СТОЛИЦІ Грузії відбувся самосуд. До 3,000 мешканців Тбілісі атакували будинок поліції з метою захоплення трьох злочинців, які тяжко поранили на вулиці міста трирічну дівчинку і її маму. Захопивши арештованих, розлючений натовп відразу вбив одного з них, двох інших поліції ледве вдалося врятувати.

КОНҐРЕС СХВАЛИВ ЕКОНОМІЧНИЙ ПЛЯН Б. КЛІНТОНА

Вашінгтон. — „Конгрес проявив мужність, в результаті чого країна опинилася на дорозі економічного прогресу", — заявив президент Билл Клінтон у традиційному суботньому радіозверненні до американців.

Говорячи про „мужність" законодавців, Б. Клінтон мав на увазі схвалення Палатою Репрезентантів і Сенатом його економічного пляну. У четвер, 5-го серпня, пізно увечорі Палата Репрезентантів схвалила плян Б. Клінтона з мінімальною перевагою прихильників пляну над його противниками — 218 — 216. Сенат голосував у п'ятницю пізно увечорі, і голоси прихильників і противників пляну розділилися — 50-50. Голос, який виявився вирішальним при схваленні пляну, вніс віцепрезидент Алберт Гор, якому належить таке право на випадок рівноваги.

Зразу ж після голосування в Сенаті сенатор-республіканець Піт Доменічі заявив: не існує абсолютно ніяких арґументів, які вселяють надію, що затверджений плян Клінтона піде на користь країні. „Будемо говорити про перемогу після перемоги, а такої покищо нема", — сказав П. Доменічі.

У суботу, відповідаючи на радіовиступ Клінтона, конгресмен-республіканець з Айови Джим Лайтфут сказав радіослухачам, що „мінімальна перевага (президента) у боротьбі за величезне підвищення податків була досягнута завдяки політичним маневрам".

Економічний плян, що його затвердив Конґрес і якому Клінтон надасть силу закону за кілька днів на урочистій церемонії у Білому Домі, обіцяє зменшити дефіцит федерального бюджету на 496 біл. дол. протягом п'яти років. Однак понад 80 відсотків з цієї суми припадає на 1997 і 1998 роки, коли Клінтон, дуже можливо, вже не буде президентом. По іншому мається справа з податками, які зростуть на понад 260 біл. дол. протягом п'яти років: вони почнуть зростати зразу ж. Більше того, плян Клінтона передбачає збільшення податків на заможних громадян починаючи від 1-го січня цього року, коли Клінтон ще не був президентом (інавґурація відбулася 20-го січня). Прийняття закону, який набуває, таким чином, зворотньої сили, викликало обурення багатьох законодавців, однак 218 конгресменів-демократів і 50 сенаторів-демократів вважали таке беззаконня законом, проголосувавши за плян Президента.

В АМЕРИЦІ

МИНУЛОГО ТИЖНЯ Департамент торгівлі позвітував, що замовлення на товари у фабриках країни збільшилися на 2.6 відсотка у червні, після тримісячного упадку. Аналітики заповідають у наступних місяцях постійне, але невелике зростання тих же замовлень, одначе перестерігають, що це не збільшить нових місць праці.

У ВАШІНГТОНІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ переговори між ЗСА і Канадою, на яких є також присутній міністер торгівлі Мехіко, Гаймі Серра Пуше, бо там вигладжуються подробиці Північно-американського вільного торговельного договору. Одначе важливою подією у четвер, 5-го серпня, було те, що торговельний представник ЗСА Мікі Кентор і міністер торгівлі Канади Томас Гокін знайшли вихід із п'ятирічного торговельного імпасу, що загрожував гострим підвищенням цін на імпротоване канадське пиво.

КОЛИ ДВА ОСТАННІ ДНІ минулого тижня в Капітолю відбувалися різного роду позакулісові переконування членів Палати Репрезентантів і Сенату стосовно п'ятирічного економічного пляну, запропонованого президентом Биллом Клінтоном, то двоє членів Конгресу ЗСА Крім турботи загальногромадськими справами зуміли особисту важливу справу довести до успішного заключення. Діло в тому, що серед політичного заколоту обидвох партій на тему вищезгаданого пляну, конгресмен-республіканець з Баффало Билл Пекстон, таки в залі Палати Репрезентантів, де відбувалися запальні дискусії, між голосуванням освідчився членові Конгресу республіканцеві Сузен Молінері, представниці зі Стетен Айленду, яку вона прийняла без дискусій. Ціла країна, не зважаючи на напруження економічної ситуації в Конгресі, радіє щастям майбутніх новоженців-політиків.

ПРОВІДНИКИ ПАЛАТИ Репрезентантів вирішили підтримати законопроєкт Сенату про збільшення фондів на допомогу жертвам повені в центрально-західніх стейтах країни.

ДОСЛІДНИКИ СПРАВИ самогубства Вінсента Фостера, заявили, що автопсія вищезгаданого радника Білого Дому та особистого приятеля президента Билла Клінтона тільки підтвердила, що причиною його смерти було самогубство. В. Фостера найдено мертвого 20-го липня в парку недалекої від Вашінгтону Вірджінії з раною від одного пострілу в голову.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ в Сенаті завзято дискутували над кандидатурою д-ра Джойселин Елдерс на становище генерального лікаря ЗСА, одначе її республіканські противники не погодилися на пропоновані дати для переведення голосування ще перед вереснем. Демократи закидають республіканцям, що вони роблять це навмисне, щоб мати більше часу повишукувати будь-які шкідливі відомості про неї. Республіканці твердять, що їм просто потрібно більше часу та відомостей та взагалі дивуються чому греба спішити із цим схваленням, коли його представлено Сенатові тільки 1-го липня.

ДЖОН БЕДЕТТ, ПОЛІТИЧНИЙ керівник Білого Дому, каже, що на жаль мусить погодитись з дійсністю. Не зважаючи на сильні зусилля президента Билла Клінтона у його телевізійному виступі переконати своїх співгромадян у правильності ним запропонованого пляну, більшість американців просто йому не вірять. Діло в тому, що цинізм і недовір'я до Президента і Конгресу є такі сильні серед громадськості з уваги на недотримування обіцянок тих політиків, яким вірили, від Президента до конгресменів включно.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City N J 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)

Postmaster Send address changes to

Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на Svoboda

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Відвідувачі України

На сторінках „Свободи" можна раз-у-раз читати про відвідини в Україні різних окремих чужинецьких державних мужів та цілих делеґацій із закордонного світу політики, культури й економіки. В одному числі нашої газети з 3-го серпня ц. р. була інформація, що Київ відвідав австрійський дипломат, про цілу делеґацію з Китаю та відвідини групи професорів і студентів одного голляндського університету. Це не тільки обмежувалось до куртуазії ввічливих розмов і нав'язання безпосередніх контактів, але й до конкретних пропозицій. Наприклад, австрійський дипломат запропонував, чи не могли б молоді українці студіювати у дипломатичній академії у Відні, — в його розмовах з членами українського Уряду заторкувано цікаву економічну проблему користування водним шляхом Дунаю та, у зв'язку з цим, заторкнено потребу безпосередньої летунської комунікації між Віднем і Одесою. Китайці цікавилися українською промисловою продукцією, а голляндські гості — промисловими закладами Києва і Львова.

Це надзвичайно позитивний прояв, що Україна породжує зацікавлення у близькому і далекому чужинецькому світі. Очевидно, велика територія України величиною Франції і її понад 50-мільйонове число населення наче автоматично зацікавлюють високоупромисловлені держави, як потенціяльний терен збуту. Усім тим чужинецьким країнам, які мусять шукати нові терени для експорту своїх продуктів, мусить залежати на тому, щоб Україна перестала бути країною бідною, з хронічною економічною кризою, інфляцією і безвартісною валютою. І воно мусить вийти Україні в добро. Економіка тісно пов'язана з політикою. Зацікавлення Україною у чужинецькому господарському світі автоматично відбивається на кращому політичному відношенні до України. Те саме стосується ділянки культурних зв'язків. Не забуваймо, що Україна була понад 70 літ відмежована від світу західньої культури залізною завісою. Близько три покоління виховувалися у атмосфері тотальної брехні, яка по віки записана у Великій Енциклопедії СССР та, зокрема в „Українській Радянській Енциклопедії" (УРЕ), яка була книгою знання українських педагогів і їхніх вихованців. Впродовж коротких останніх років ми мали змогу вітати тут і слухати доповідей деяких наших земляків з високими науковими титулами. Вони не винні, що не знали про існування джерел наукової історичної й літературної правди. Поки виросте нове покоління української освіченої інтеліґенції — теперішні пожвавлені зв'язки України з Заходом мусять бодай трішки відкрити культурному світові України нові обрії.

Це не легка і не проста справа, бо вона тісно пов'язана з психологічною настановою, формованою у добі тристалітньої русифікації і понад 70-літнього комуністичного сполоскування мозків. Воно мусіло відбитися на світогляді і на товариських формах і на вдачі нещасних жертв цього злочинного експерименту. Писав сьогодні вже покійний медичний психолог д-р Б. Цимбалістий про „намул неволі", який пригнічує психіку наших земляків. Його нелегко позбутися і до різних засобів, як це перевести, належить також хвиля чужинецьких відвідувачів в Україні. Коли ми чуємо тут, що чужинецькі гості не завжди втішаються ввічливою настановою громадян в Україні — поминаючи Президента і членів Уряду — то це ще залишки намулу неволі. Бо в добі марксизму-ленінізму із все присутньою Че-Ка НКВД-КҐБ не звертали уваги на культуру поведінки, товариські форми, чи, на шанування людей іншої думки. Чим більше людей Заходу відвідує Україну — тим краще. Це затіснювання зв'язку України зі Заходом.

Поважною загрозою приїздові відвідувачів України є явище злодійств і грабежей. Якщо державні власті не покладуть цьому край — Україна вкриється поганою славою.

Юрій Р. Рибак

ДВІ АМЕРИКИ — ДВА СВІТИ

Коли так глянути на західню півкулю нашого глобу, то завважується дві Америки — північну та південну. Але, коли вглибитися у їхню історію і демографічну побудову, то виходить, що маємо до діла з дещо іншим поділом Америк, який диктують англосаксьний та латинські світи. „Латинська Америка" лежить на південь від ЗСА і охоплює Мехіко, Центральну Америку, острови Західньої Індії та Південну Америку з офіційними мовами еспанською, португальською та французькою. (Усі ці мови розвинулись з латини). Тут теж більша різноманітність расових типів ніж у ЗСА, а латиниками називаємо мешканців цих країн, бо їхня культура є латинського або латино-індіянського походження з винятком тропічного побережжя, де затримався африканський вплив...

А що існує таки різниця між латино і англомовними американцями, то стейти ЗСА є достовірними свідками, де перебуває латинське чи пак еспанське населення, що прибуло з різних держав. Воно своєю кількістю скорого природного росту та леґальною і нелеґальною іміграцією дослівно віданглізовує існуючу традицію і зверхній вигляд населення. І виглядає, що в ЗСА може прийти до офіційної двомовности, як це є у Канаді або Швайцарії, де рівноправними є аж три мови.

Коріння расової різниці і культури між двома Америками слід шукати від 1492 року, коли Колюмб прибув з Европи. Тоді, бо на території Латинської Америки жило 20 мільйонів індіян, під час, коли на території Канади і ЗСА тільки один мільйон. Зчасом до ЗСА прибуло три разів більше імігрантів ніж до Латинської Америки. До ЗСА виїздили переважно добровільці англосаксього походження, а до Латинської Америки прямували еспанці, португальці та італійці, надаючи характер колонізації. Для кращого зрозуміння їхньої ментальности пригадаймо собі, що перед завоюванням Америки еспанці та португальці жили століттями під займанщиною мавританців. Це не абияк вплинуло на їхнє расове наставлення, яке різнилось від англійського. Англійці, бо, шукали в Америці за свободою та новим життям, а еспанці та португальці — це були вояки та авантуристи, які прибували без рідні, завойовували велику територію з мільйонами індіян і скоро одружувалися з індіянками. Освіши, вони переконалися, що індіяни мали розвинену культуру, а до цього були добрими рільниками і працьовитими робітниками, які наводнювали поля, обгороджені кам'яною підбудовою (тераси). Знову північно-американські індіяни були кочовими дикими племенами і відмовлялися працювати для білих новоприбулих. Тому і англійцям приходилось працювати самим без допомоги автохтонів. Час, однак, карбував свої роки для розвитку нової англійської суспільности, яка послідовно здобувала Захід, причому рільництво стало основою економічного життя.

Інакше розвивалися події у Латинській Америці. Тут основою економіки ставали копальні золота і срібла. Це був час завоювання і багато істориків вважає, що еспанці прибули шукати „золото і невільників". І навіть можна зустрітись з доволі критичною заввагою, що, мовляв, „коли бракувало золота" тоді еспанці використовували працю індіян, що заступала золото". Є теж погляд, що еспанці в Америці знаходили потрійну принаду: „Glory, Gold and Gospel" (Славу, золото і біблію")... Отож, здійснення англійської колонізації та еспанського колонізаційного завоювання хоч ішло іншими шляхами мала спільну мету — використати місцеві ресурси.

Історичні висновки минулого і сучасного завважують, що латино-американська суспільність не представляє собою великої однорідної раси ані великого політичного та соціяльно економічного зчеплення. Але цікаво, що у цій же суспільності майже не існують конфлікти між расами, бо їхня культура є

(Закінчення на стор. 3)

Хто займається архівами?

Інститут української археографії Академії Наук України у співпраці з гарвардським українознавчим центром оформлює проєкт публікації опису цінних матеріялів п. з. „Український музей в Празі". Це збірка архівних документів, які в свій час зберігались в Музеї Визвольної Боротьби України. Ця установа української еміграції діяла в 1925—1948 роках у Празі і містила в собі великий архівний матеріял про українські еміграції з різних країв світу. З музеєм співпрацювали видатні представники української культури і науки: І. Горбачевський, С. Смаль-Стоцький, О. Яковлів, В. Біднов, В. Старосольський, О. Колесса, Д. Дорошенко, Д. Антонович, Ф. Щербина та інші.

Упорядкування матеріялів для публікації „Український музей в Празі" та праця над його описом вже завершені. Збірка охоплює вісім службових книг, шість облікових книг, 5 реєстраційних посібників і 108 картонів літературного та документального матеріялу загальним обсягом 13.5 метра у довжину. Матеріяли упорядковані згідно з первісним організаційним поділом музею по відділам (відділення фонду: керівництво Українського музею в Празі, дипломатичне, військове, еміграційне, карпато-руське. Шевченкове, загальне) та всередині відділення по окремим інституціям, особам, збірковим групам. Інвентарною одиницею виступає найменша предметна група документів, друкованих матеріялів, фотографій, діяпозитивів, неґативів. До опису фондів складено докладний зміст і три види покажчиків — предметний, іменний та географічний, все покищо лише в одній рукописній копії.

Отже, видання вказаного опису і покажчиків буде важливою подією для українознавців тому, що спричиниться до більш інтенсивного і глибокого вивчення життя та діяльности української еміграції в Европі, Америці та Азії в міжвоєнний період на основі цінних архівних матеріялів. У травні ц. р. чеське архівне управління погодилося на спільну публікацію повного опису фондів при умові забезпечення українською стороною комп'ютерного набору тексту чеською та українською мовами і поліграфічних витрат. Українській громаді, особливо жертводавцям Фонду Катедр Українознавства, відомо, що робота над збиранням, збереженням і публікацією рідкісних джерел української минувшини — це активна ділянка професійної діяльности Українського Гарварду.

Книги, починаючи від перших наших літописів, козацької доби та модерного періоду визвольної боротьби, в Гарварді оформлюються, перекладаються, доповнюються коментарями та друкуються на користь багатьох наукових осередків, інститутів і шкіл. Одначе, останніми часами доступність та численність українських історичних джерел значно збільшилась і науковці мають повні руки роботи, а також збільшились фінансові вимоги і важко встигати з постачанням фондів. Публікація архівних матеріялів „Український музей в Празі" потребує меценатської субвенції, щоб її приготовити до друку в Києві.

Пожертви складені на Фонд Катедр Українознавства (Ukrainian Studies Fund Harvard University), які будуть призначені на цю ціль, уможливлять фінансування цієї книжки і тим самим допоможуть відкрити нові джерела про життя української еміграції. Дальші інформації можна отримати від Ukrainian Studies Fund, Harvard University, 1583 Massachusetts Ave., Cambridge, Mass 02138

ФКУ

ЗРОБІТЬ СВОЇ ВИСНОВКИ!

Кожен із нас, кому небайдужа українська справа, відчуває із страхом та збентеженням щораз сильніший натиск Москви на нашу молоду державу. А поряд із тим, щораз більше усвідомлюємо собі, як мало в нас сил опору тому натискові яка велика духова руїна, що її залишило багатодесятилітнє панування ворожого режиму. І кому не байдуже — той старається в міру своїх можливостей причинитися до того, щоб ці сили нашого народу піднести і скріпити. Працівники Літератури для Дітей і Молоді (УПЛДМ) роблять це через масову висилку книжок призначених для зростаючого покоління — в Україну, а в останні часи і далеко на Схід поза неї, де живуть у розселенні, здебільшого примусовому колись — наші земляки.

Досі вислано більше 350 посилок-комплектів доступних видань цього об'єднання, а рівночасно і друкуються в великих накладах в Україні нові видання.

І ось варто переглянути хоч уривки із листів-подяк, як і теж надходять у великих кількостях.

Управа Суспільної Служби України на Харківщині (Валентина Сологуб):

Щиро дякуємо Вам за надіслані книжки. Вони надзвичайно цікаві, яскраві, потрібні. Вони складуть нам маленьку бібліотечку для діток при нашій світлиці, для мам, бабусь. Тож не хвилюйтеся — книжечки попадуть у руки діток за призначенням.

На літо ми їх передамо у дитячий патріотичний табір з нашими жінками-виховательками.

Сподіємося, що вони принесуть неоцінену користь, коли навіть „Кицин дім" учить учить рятувати рідну хату!

Українська греко-католицька церква у Херсоні (голова громади — Василь Данищук)

...Було приємно побачити такі чудові книжки для українських діток та ще й виданих десь далеко у світі, в далекій чужині.

Порадившись із нашим священиком, передали весь пакунок книжок у найближчу школу. Там вже є три українські кляси, бо то є школа російська, але знайшлися вчителі і батьки, які мають гідність і совість і мужність і домоглися відкриття трьох українських кляс.

Обласний і міський відділи народної освіти обіцяють, що від першого вересня цього року в місті майже всі школи перейдуть на українські...

Голова Обласної Філії Суспільної Служби України в Миколаєві (Архипенко Надія):

Дякуємо за Вашу щиру братню любов до нас та безкорисну допомогу! 15 книжечок, для найменших, передали ми до дитячого будинку, де виховуються сироти до трьох років. 29 книжечок передали ми до Широколанівського інституту, де виховуються старші сироти. Наша Суспільна Служба опікується ними. Дійсно, дуже бідні бібліотеки по школах та військових частинах. Книжок багато, але ви самі розумієте, якого вони змісту... Якщо буде можливість, надсилайте Ваші книжечки...

Суспільна Служба України — Київ, (Олена Бурмістрова):

Одержала Вашу посилку з книжечками для дітей, дуже гарно виданими, яскравими, на якісному, цупкому папері, що дуже важливо, бо будуть довго служити.

Для цих книжечок випала доля послужити в бібліотечці недільної церковної школи у м. Тирасполі, це Придністров'я у Молдові. Якраз приїхав у Київський патріярхат знайомий священик із Тирасполя. Коли він побачив ці книжечки, такі красиві, у нього від захоплення перехопило подих, адже українські дітки у Молдові їх не бачать, а вони відкривають для українських дітей групи у дитячих садочках, школу мають церковну для малечі, і на книжечку великий голод... Після приїзду у Придністров'я мені ще раз телефонували і дякували...

Тепер вирішила послати решту до українців у місті Томську на Сибірі. Не знаю, чи схвалите мої дії, але на мій розсуд це добре використання книжечки, та ще й політичний ефект. Адже там з-за океану книжка українська — це справді заморське диво.

Стосовно решти книг, які прийшли на інші адреси, просимо не сумніватися, що Ваші поради ми виконаємо, щоб якомога більше дітей мало доступ до них, скористалися. Ото ж за всю Вашу працю, старання посіяти рідне слово у дитячих серцях — велике спасибіг!

Центр Суспільної Служби України — Львів (Юрій Гнатишак)

Щиро дякуємо Вам за дитячі книжки. Це якраз те, чого тепер бракує нашим дітям. Щиро дякуємо Вам за Вашу сердечність. Нехай Ваші добрі серця й далі сіють зерна ніжної любови до рідної землі!

УПЛДМ має ще десятки адрес і старається всіми силами заспокоїти душевний голод наших найменших — тих, які повинні вирости на нову, державнотворчу верству народу. Але ж можливості обмежені — перш за все фінансовими труднощами. УПЛДМ приймає радо датки на свій фонд „Серце і Книжка" — саме на такі висилки. Висновки — як сказано в заголовку — зробіть, будь ласка, самі!..

Адреса УПЛДМ: Ukrainian Writers for Children and Youth 2199 Bloor st. West, Toronto, Ont. Canada M6S 1N2

УПЛДМ

Володимир Вітт

Три епізоди, або „Іронія життя"

Зріють думи, як вишні на гілці,
Зріє літо і зріють літа,
В серце юне, як голос сопілки, —
Все приліта і все проліта.

• • •

В ночі осінні, в ночі безсонні
Дзвоном розпуки серце гуде.
В добрих надіях вицвіли скроні,
Де ж твоє щастя? Де?..

• • •

Зірка стокрила з неба скотилась —
Маєш паспорт на довгі літа:
Наше життя на тире помістила
Сіра могильна плита.

(Збірка „В калейдоскопі літ", 1992, Львів)

Мирослав Семчишин

ОСВІТА І НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

I

Ось яка саме тема була основним прицілом цьогорічної конференції проведеної Українською науково-дослідною програмою при Іллинойському університеті, засновником якої і справжнім мотором став невтомний проф. Дмитро Штогрин. За весь час свого 12-літнього існування УНД Програма стала своєрідним форумом для презентації науково досліджуваних тем чи проблем і дискусій та контактів між учасниками досліджуваних різновидів української проблематики.

Відбувають свої спорадичні конференції такі осередки української діяспоральної науки як НТШ, УВАН чи европейське УВУ, не кажучи вже про Гарвард чи Канадський Інститут Українських студій. Але своєрідністю УНДПрограми є те, що вона, відбуваючи сесії у літній, вакаційний період, стала до деякої міри атракційною для широкого кола українських (а втім і неукраїнських) дослідників різних континентів української діяспори. Починаючи з 1982 року, програма зуміла у тематичному плянуванні розглянути найбільш важливі, з наукового погляду, питання недавноминулого України і пов'язати їх з актуальними проблемами нашого сучасного. Для прикладу нагадаймо, що на форумі тих конференцій розглянено і продискутовано такі теми як „Україна XX століття", (стан, аналіза і перспективи), „Україна 1920—30 рр", „Україна у Другій світовій війні", „Українська література XX ст.", чи вибрані питання з історії української культури.

Починаючи з 90-го року від знаменного зародження суверенности, а в дальшому державности України, тематика конференцій УНДПрограми тематично, сказати б звужується. Вона набуває актуальної гостроти і необхідности дискусії на науковому форумі. А такими, відмінними від попередніх років, темами були: „Україна і діяспора" (1990), „Україна і Захід", (1991), „Україна і її сусіди" (1992). Врешті, у цьому році, вийшла тема справді дуже актуальна, тільки в газетних чи журнальних статтях епізодично заторкнена, а саме — „Освіта і наукові дослідження в незалежній Україні". А коли взяти до уваги, що пересічна кількість доповідей від 20—30 в початкових роках, то в останніх кількох збільшилася до 50-ти, що у півгодинних інтервалах з короткими перервами, кожного дня продовж тижня, виступало шість-дев'ять доповідачів, і після кожної доповіді відбувались короткі дискусії, так матимемо загальну картину цього своєрідного наукового „маратону" і його вкладу праці в розгляд актуальної української наукової проблематики.

• • •

Провідною синтезуючою темою цьогорічної конференції у Шампейні, Ілл., була справа освіти і наукових досліджень у сучасній Україні. Була вона знаменна цим, що взяло в ній участь 3-ох доповідачів з України і 28 з діяспори, які прочитали 60 доповідей. А серед доповідачів, представників научних чи наукових заведень (університетів, інститутів і т. п.) з Києва (Київського університету і Києво-Могилянської Академії), Львова, Тернополя, Запоріжжя, Дніпропетровська, Херсону і Петербургу) незалежна дослідниця Наталія Козякіна) Діяспоральну науку репрезентували професори чи незалежні дослідники з ЗСА (Торонто, Монтреаль, Едмонтон, Віндзор, Британська Колюмбія (Німеччини / Гайдельберг), і Бельгії (Лювен). З осередків американської науки — українці професори стейтів Ню Йорк, Мичиґен, Огайо, Ню Джерзі, Пенсильванія, Вашінґтон(ДС), Аркенсо, Вірджінія. Репрезентантами НТШ (а втім і доповідачами) були проф. Леонід Рудницький — голова, і проф. Лариса Онишкевич — науковий секретар (голова видавничої колеґії). Шкільну Раду при УККА репрезентував її голова д-р Є. Федоренко, що доповідав про труднощі і перспективи співпраці діяспорального шкільництва з Україною).

Як уже було сказано, основним прицілом цьогорічної конференції (всіх учасників) була справа освіти і наукових досліджень у сучасній Україні. У трактуванні цієї теми можна було вирізнити окремі підрозділи, в яких насвітлено, з різних аспектів освітню проблематику українського шкільництва всіх ступенів та його дуже повільну хоч дуже необхідну трансформацію з прокрустового ложа комуністичної системи у вільну, незалежну, високопродуману систему національної освіти.

Своєрідним уведенням у це складне питання треба вважати виступ першого віцеміністра освіти в Україні — Анатолія Погрібного. Він накреслив нам широку панораму різновидних проблем, труднощів, а втім і дещо успіхів, здійснених і нездійснених задумів чи плянів, ілюструючи це все конкретними прикладами. Українське шкільництво всіх типів переживає своєрідну метаморфозу, що породжує неминучі кризові моменти, які в різних областях приходиться по-різному трактувати чи розв'язувати, надіючись на поступову еволюцію від комуністичного чи посткомуністичного до сутонаціонального навчально-виховного процесу.

Проблемі освіти присвячено 13 доповідей, справам української мови — сім, історико-культурним — п'ять, театрові в сучасній Україні — три. А далі — були доповідні теми мистецтвознавчі, економічні, психологічні, бібліотекознавчі, музейні і одна лінґвістична. Для прикладу назвім декілька доповідей: „Проблеми освіти у східній Україні"; „Розвиток української національно-освітньої системи"; „У пошуках нових зразків у вищій освіті"; „Роля друкованого слова в процесі освіти"; „Університетська освіта в Запорізькій області"; „Концепція національно-освітньої системи": „Реформи студій у вищому шкільництві України".

Окремо в кількох доповідях обговорено ролю англійської мови у навчальних закладах України і її практичне применення; відрізнялася від інших доповідей з царини української лінґвістики Віктора Личика з Вашінґтону. Усі доповіді, за вийнятком трьох, були виголошені українською мовою.

Продовження буде.

ВСЯ ДИВІДЕНДА ДО ФОНДУ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

ЛИВАНСЬКА АРМІЯ, розміщена на підступах до зони розташування тимчасових сил ООН на півдні країни, вже декілька днів підряд заарештовує і роззброює групи бойовиків ісламського опору, які намагаються проникнути в „зону безпеки" для здійснення терористичних акцій. Водночас у Бейруті відбуваються переговори між командуванням „голубих шоломів" і ливанським генералітетом з метою організації спільного вартування південно-ливанської території, що прилягає до контрольованої Ізраїлем смуги.

ПІСЛЯ ДОВШОГО ЧАСУ малих сутичок у Ню Йорку республіканський кандидат на посадника міста Рудолф Джуліяні свою передвиборчу кампанію виніс на впливову арену телевізійних екранів. На думку аналітиків, це є одним із заходів щоб запобігти впливам на пересічного виборця гострої критики зі сторони теперішнього посадника Дейвида Дінкінса. Успіхи чи неуспіхи таких заходів завжди показуються аж у виборах.

Відзначили амбасадора України

У суботу, 24-го липня ц. р. у Ґлен Спей, Н. Й відбувся бенкет в честь першого амбасадора України до З'єднаних Стейтів Америки д-ра Олега Білоруса. Зустрічали посла генеральний консул в Ню Йорку Віктор Крижанівський, голова УБСоюзу Іван Олексин, голова Фундації Піддержки Дипломатичних Представництв України д-р Степан Ворох та від Громадського комітету Андрій Забродський.

Д-р О. Білорус був відзначений як Дипломат 1933 року за його невпинну працю в користь України серед дипломатичної спільноти в

Д-р О. Білорус (посередині) щойно прийняв нагороду Дипломата Року від В. Незового (справа). Зліва — А. Забродський.

Америці, в Білому Домі, із членами Конґресу та президентського кабінету, і робить торговельні та економічні заходи із стейтовими урядами, щоб в скорому часі поправити економічну ситуацію в Україні. Цю нагороду Дипломат Року вручив амбасадорові Президент Американо-Української Політично-Дійової Ради Вілліям Незовий. Опісля з подякою до запрошених гостей виступив д-р О. Білорус. Привіт від губернатора Пенсильванії Марка Сінґела відчитав Теодор Одосій.

Роман Лужецький

Св. п. Я. Добровольський

5-го липня 1993 року на самому початку свого 50-літнього трудолюбивого життя відійшов у вічність наш найближчий співробітник, дорадник і добрий товариш, адвокат Ярослав Добровольський.

Почали ми тісніше співпрацювати з Ярославом коли він приїхав до Торонто 23-го лютого 1990 року на наш успішний вечір-зустріч з американським конґресменом Джеймсом Трафікантом, на якому він, як його правничий дорадник і дослідник в справі Івана Дем'янюка, представив нашій громаді цього ідейного, красномовного та безстрашного борця за справедливість.

Від того часу ми були в постійному контакті з Ярославом. Він нам точно і послідовно давав поради і пересилав найновіші документи та інформації, до яких він мав безпосередній доступ, співпрацюючи з обороною І. Дем'янюка. Довідавшись осінню 1990 року про критичний стан в нашому комітеті, Ярослав негайно приїхав до Торонто і всіма зусиллями намагався допомогти нам вийти з кризи. Та на превеликий жаль знайшлися члени Управи та чільні провідники нашої громади, які без жодної фахової підстави скритикували професійну оборону, намагаючись накинути І. Дем'янюкові і його обороні невідповідного адвоката.

Адв. Добровольський допоміг нам переорганізуватись і продовжувати працю. Хоч виснажений подорожжю до Ізраїля, де він допомагав адв. Йорамові Шефтелеві на останніх переслуханнях Верховного суду на початку червня 1992 року, Ярослав не тільки приїхав до Торонто на українське телевізійне інтерв'ю звітувати про перебіг процесу і стан справи І. Дем'янюка, але й повернувся за тиждень допомогти нам зібрати фонди на нашім громадськім вічі 17-го червня. Мимо тяжкої недуги, Ярослав співпрацював з нами буквально до самісінького кінця.

Це начеб сам Господь Бог послав безборонній, невинній українській жертві І. Дем'янюкові такого оборонця, . яким був адвокат Я. Добровольський. По фаху адвокат в кримінальних справах з багатьма роками досвіду і практики в Дітройті, своїм знанням багатьох мов, а досконало німецької і російської, працею для американської військової розвідки, з енергійною та послідовною вдачею, Ярослав, подорожуючи з зятем І. Дем'янюка Едвардом Нишником, сином Іваном та адв. Й. Шефтелем по Україні, Німеччині і Росії, добився до критичних документів, які беззаперечно доказують невинність І. Дем'янюка і які морально змусили американський апеляційний суд шостої округи (котрий був відповідальний за видачу І. Дем'янюка до Ізраїля) до безпрецедентної акції в американській судовій процедурі: наново відкрити справу І. Дем'янюка.

Нехтуючи своєю кар'єрою, здоров'ям, наражаючи себе на наклепи, Ярослав багато років присвятив себе боротьбі за справедливість, безкорисно, додаючи власні фонди, всіма своїми силами і здібностями допомагаючи І. Дем'янюкові. Він не тільки постійно співпрацював з обороною, але й ночами сидів над перекладами тисяч сторінок знайдених документів і свідчень.

Св. п. адв. Я. Добровольський народився в селі Боневичі в Львівській області 22-го червня 1943 року. Став американським громадянином в 1961 році. Задовго було б перечислювати його академічний стаж, практику і досягнення. Служив в американській армії в 1968—70 роках, службу закінчив з ранґою майора; працював для „Радіо Свобода".

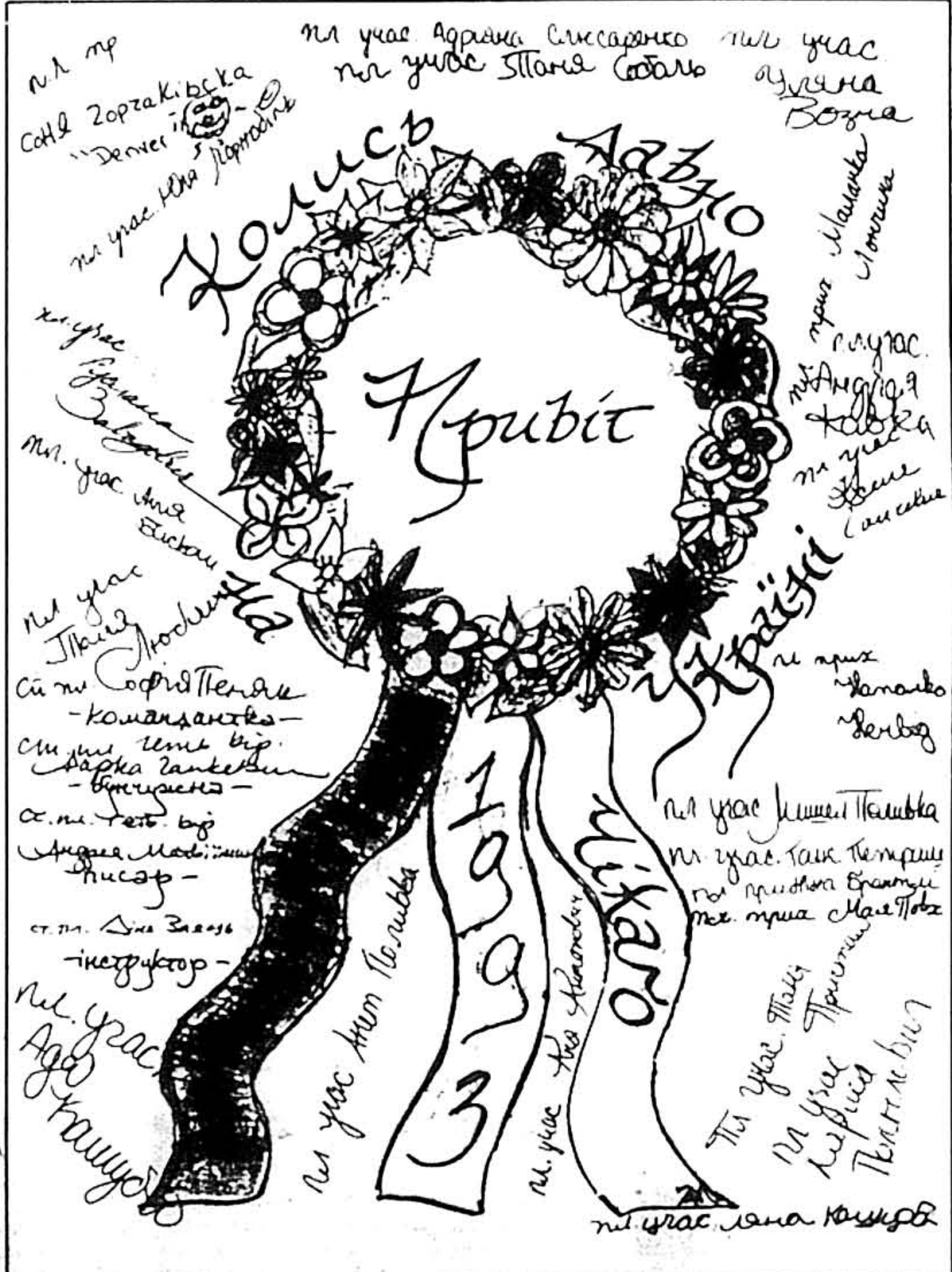
Хоч не дожив Ярослав до звільнення і остаточного оправдання Івана Дем'янюка, він запевнив нас, що справа з правничого боку вже нами виграна. Ярослав передбачував, що І. Дем'янюкові намагатимуться пришити якусь іншу справу, але що це остаточно не вдасться, бо „документи", які так раптом і маґічно знайшлись, за якими прокуратура і ОСІ безуспішно шукала роками в тих самих архівах, це фабрикації.

Невимовно сумно і тяжко буде нам без правдивого християнина, щирого українського патріота, одержимої особи, нашого найближчого співробітника і товариша адв. Я. Добровольського. Своїм надзвичайним почуттям гумору, лагідною, але енерґійною вдачею Ярослав підтримував нас на дусі і заохочував до праці. Надзвичайно скромним був Ярослав. Вже після його смерти довідуємося яка це була талантовита і багатообдарована особистість: піяніст концертового рівня, володів гарним голосом, любив мистецтво і досконало знав світову літературу.

Бувши добрим американським громадянином, Ярослав уболівав занепадом ідеалів справедливости та свободи слова у його прибраній батьківщині. Не сповнилась його мрія ще раз поїхати в Україну. Щоб хоч у деякій мірі її здійснити, ми насипали грудку землі з могили Тараса Шевченка, щоб американська земля була Ярославові легкою.

Ігор Клюфас
голова

Леся Панасюк
секретарка

Дві Америки...

(Закінчення зі стор. 2)

„багата у вартості інтелектуалів і митців, у вартості примітивности та модерности"... І тому саме є не абиякий внесок латинських країн у світову культуру.

Цікаво, що незалежно від великого матеріяльного наставлення до життя, що виявляє модерний світ у погоні за щоденним хлібом насушним і здобуттям матеріяльних благ, латино-американець вважає найбільшими вартостями життя: мистецтво, поезію, релігію, особисту гідність, культуру і мислення. І не диво чому у світовій історії найбільш важливі латинські особистості — це завойовник, святий, митець, письменник та мислитель... У ЗСА матеріяльні вартості є неймовірно важливі, бо вони стають символом успіху та масштатом пошани. Американець бажає продукувати, продавати, купувати і затримувати. Для латино-американця далеко важливішим є традиція, ідеї та особиста культура!— Латинська Америка не має організацій та інституцій так великих, так багатих і так могутніх, як це мають ЗСА, однак її видатні одиниці втішаються світовою пошаною.

Світ йде уперед, а на шляху поступу міняє своє облич чя...

Поволі затираються індивідуальні риси окремих реґіональних обширів, а адоптація ідеї вільного рин ку вигладжує ґльобальні нерівності на шляху до економічної стабільности. На канві цього можна краще зрозуміти, чому саме на території Америки проходить нині серйозне домовлення між Канадою, ЗСА та Мехіко скріпити і спільно використати свої економічні спроможності. Це ознака злиття двох світів у своєму началі.

КОРОЛЬ ЙОРДАНІЇ Гуссейн розпустив парлямент і призначив на 8-ме листопада нові парляментарні вибори. Вперше за понад 30 років вони відбудуться з участю різних політичних партій, які після відповідного рішення короля нещодавно відновили свою діяльність.

З невимовним жалем повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що в неділю ранком, 8-го серпня 1993 р. на 82-му році трудолюбивового життя відійшов у вічність наш найдорожчий

ТАТО, ДІДО, БРАТ І СВАТ

бл. п.

Никифор Слинько

народився в м. Лебедин біля Харкова.

Залишив у глибокому смутку:

дружину — УЛЯНУ
доньку — ГАЛЮ з чоловіком ЮРІЄМ і внуком ОЛЕКСАНДРОМ
сестру — ГАЛЮ в Україні
сватів — АЛЛУ І СЛАВІКА
друзів та приятелів

ПАНАХИДА в понеділок, 9-го серпня о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОН у вівторок, 10-го серпня о год. 9:30 ранку з церкви св. Вознесіння, Irvington Ave., Maplewood, N.J.

Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю, 6-го серпня 1993 р. відійшла у вічність наша найдорожча

МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.

ФОТИНА ВИННИКІВ

ур. ГУГЛЕВИЧ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 9-го серпня 1993 р. на українському цвинтарі св. Духа в Гамптонбурґу, Н. Й.

У глибокому смутку залишені:

син — ЯРОСЛАВ з дружиною ДАРІЄЮ
донька — МАРІЯ СТАХІВ з мужем ЄВГЕНОМ
внуки —
д-р ЗЕНОН СТАХІВ з дружиною ЛЕСЕЮ та донькою НАТАЛІЄЮ
БОРИС СТАХІВ з дружиною ОКСАНОЮ та дітьми ТИМОШЕМ І ТАНЕЮ
внучка — ЛАРИСА СТАХІВ
син — ВОЛОДИМИР з дружиною ГАЛЕЮ
внук — д-р АСКОЛЬД ВИННИКІВ
кузен — адвокат РОМАН ГУГЛЕВИЧ з родиною
та родини — ОЛЕСНИЦЬКИХ, СЕНДЖІКІВ, МЕНЦІНСЬКИХ, ДАНИЛЮКІВ

У глибокому смутку повідомляємо родину, приятелів, друзів та українську громаду, що в суботу, 26-го червня 1993 р. в Балтиморі, Мд., після довгої та важкої недуги відійшов у вічність наш найдорожчий

МУЖ, БРАТ, БАТЬКО, ДІДУСЬ І ШВАҐЕР

бл. п.

ВАСИЛЬ ОЛЕКСЮК

нар. 15-го вересня 1920 р. в селі Топорівці, повіт Городенка, Станиславівської обл.

ПАНАХИДА відбулася у вівторок, 29-го червня 1993 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Лілі/Зайлер, а 30-го червня 1993 р. з похоронного заведення до УКЦеркви св. арх. Михаїла, де відслужено св. Службу Божу. Тлінні останки похоронено на парафіяльному цвинтарі св. Михаїла в Балтиморі, Мд.

Остались в жалобі:

дружина — АНАСТАЗІЯ з дому ЦАРИК
дочки —
АННА з мужем ТОМАСОМ і дітьми
ПАРАСКЕВІЯ з дочкою
МАРІЯ з мужем МИХАЙЛОМ
сини —
БОГДАН з дружиною БЕККІ і дітьми
МИХАЙЛО з дружиною МАРСЕЛОЮ і дітьми
сестра — АННА в Україні
брати —
АНТІН з родиною в Україні
ІВАН з родиною в Польщі
шваґри —
АНДРІЙ ЦАРИК з родиною
ТЕОДОР ЦАРИК з родиною
МИХАЙЛО ЦАРИК з родиною
шваґерка — ПАРАСКЕВІЯ МАКСИМЮК з мужем д-ром БОГДАНОМ і дітьми

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

5-го серпня 1993 р. були відправлені СЛУЖБИ БОЖІ за спокій душі покійного ВАСИЛЯ в Балтиморі, Мд. в церкві св. арх. Михаїла, у Філядельфії в катедрі Непорочного Зачаття Марії та в Сільвер Спрінґ, Мд. в церкві Пресв. Тройці.

До участи в молитвах за душу покійного просить

РОДИНА

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Почався вишкіл у Спортовій Школі УСВТ „Чорноморська Січ"

Ґлен Спей, Н. Й. (О. Твардовський). — Тут на спортових базах оселі УБСоюзу „Верховина" почався 4-тижневий вишкіл юнацтва в копаному м'ячі, тенісі, плаванні і відбиванці, на який досі зареєструвалося з різних стейтів Америки, а також з України і Німеччини, понад 100 юначок і юнаків.

Офіційне відкриття тієї 24-ої з черги Спортової Школи відбулося в неділю, 25-го липня ц. р., яким проводив голова Т-ва Мирон Стебельський. Привітавши таборовиків, їх батьків і гостей, голова пригадав присутнім, щоб приготовлялися до подвійного ювілею: 70-річчя УСВТ „Чорноморська Січ" і 25-річчя Спортової Школи, які будемо святкувати тут в наступному році в часі довгого кінця тижня 4-го липня 1994 року з нагоди дня незалежности ЗСА. Присутні були поінформовані про цьогорічну вишкільну програму, правила перебування і поведінки учасників, які зобов'язують в Спортовій Школі.

Перед закінченням програми відкриття голова Т-ва представив присутнім членам Адміністрації, інструкторів і виховників цьогорічної Спортової Школи, які працюватимуть у такому складі: керівники на двотижневі зміни — Мирон Стебельський і Омелян Твардовський, писарка і урядничка Федеральної програми Марійка Бокало, медична опіка — Христина Процюк, технічний директор і головний інструктор копаного м'яча — Ігор Чупенко, інструктори копаного м'яча — Володимир Ковальов (старший викладач фізичного виховання Київського технічного інституту), Йосиф Ротбарт — змагун першої дружини „Ч. Січі", головний інструктор тенісу — Юрій Колб (визначний тренер тенісу в Україні, викладач фізичного виховання в державному університеті в Ужгороді), інструктор — Віктор Барань (визначний тенісист в Україні і студент 3-го курсу державного університету в Ужгороді), Х. Козак-Процюк — інструкторка плавання, Л. Козак — інструкторка відбиванки, Н. Костецька — асистентка інструкторки відбиванки. До складу виховників-опікунів входять довголітні солідні фахівці: Володимир Василак, Ліда Бокало, Ярослава Василак і Стефан Зборовський.

Учасників, батьків і гостей привітали теж покликані до слова: голова УБСоюзу Іван Олексин, управитель оселі „Верховина" Ярослав Ґавур і працівниця адміністрації оселі Людмила Гайдар. Голова УБСоюзу, між іншим, висловив признання діячам УСВТ „Ч. Січ" за зорганізування і успішне ведення тієї спортово-виховної інституції, яка вже здобула собі репутацію і популярність, доказом чого є досить велика кількість юнацтва, що прибуло на цьогорічний вишкіл. У свою чергу управитель „Верховини" Я. Ґавур щиро вітаючи провід і юнацтво, висловив признання Спортовій Школі за зразкове ведення навчання, дисципліну, якими відзначалася в багатьох минулих роках, і впевнений, що ця добра традиція буде продовжена і цим разом. Як і управитель „Верховини", привітавши коротко від себе учасників і провід Спортової Школи, працівниця Адміністрації оселі Людмила Гайдар запевнила, що буде тісно й дружно співпрацювати з проводом „СШ", щоб вона пройшла найбільш успішно. Після офіційного відкриття юначки й юнаки знайомилися з інструкторами та вписувалися на лекції улюблених ділянок спорту.

На шляхах до Ліллегаммеру в Норвегії і Атлянти в ЗСА

Нюарк, Н. Дж. (О. Твардовський, УСЦАК). — Посилюється співпраця і контакти між НОК України і Проводом УСЦАК в справах участи збірних України в чергових Олімпіядах: зимовій в 1994 році, яка відбудеться в Ліллегаммері, Норвегія, і літній, господарем якої є НОК ЗСА в місті Атланта в 1996 році.

В останніх кореспонденціях, що надійшли до УСЦАК, НОК України інформує про започатковані заходи на різних відтинках підготови збірної і особливо про організацію спонсорів і фінансів, яких конче потрібно для вивінування, оплат вписових на різні передолімпійські підготовчі виступи та ін. Уряд України почав активніше сприяти відродження спорту, але з огляду на важку економічну кризу не є спроможний цілком покрити кошти на всі потреби спорту. Тому і посилюється співпраця НОК України з Проводом УСЦАК та нав'язуються контакти з іншими організаціями та добродіями в діяспорі, яким залежить на тому, щоб Україна показала себе гідно на олімпіядах.

Значного успіху і поваги на терені Міжнародного Олімпійського Комітету добився НОК України, організуючи міжнародний науковий конґрес під назвою „Сучасний олімпійський спорт", в якому взяли участь вчені і фахівці 38-ох країн світу. Цей важливий конґрес у столиці України значно зміцнив престиж олімпійської України і він матиме позитивний вплив на дальшу діяльність НОК України. Підготовив цей конґрес Організаційний комітет у складі: В. Борзов, міністер України у справах молоді і спорту і президент НОК України, В. Платонов, ректор Київського Державного Інституту Фізичної Культури і віцепрезидент НОК України, Б. Бошенко, секретар НОК України, В. Запорожанов, проректор Київського Державного Інституту фізичної культури і президент Олімпійської Академії України, Д. Поліщук, завідувач Проблемної науково-дослідної лябораторії Київського Державного Інституту Фізичної Культури, А. Ноур, провідний спеціяліст Міністерства України у Справах Молоді і Спорту, В. Міщенко — завідувач катедри Київського Державного Інституту Фізичної Культури, Т. Аль, представник Київського Державного Інституту Фізичної Культури з міжнародних зв'язків. Тези виголошених доповідей є задокументовані у книзі з передмовою президента Міжнародного Олімпійського Комітету Хуана Антонія Самаранча, що її видав Київський Державний Інститут.

До значного престижу НОК України причиняються численні й досить успішні виступи українських спортовців на міжнародній арені. У більшості цих виступів українські спортовці випереджують репрезентантів великих народів, у тому числі й „нової" Росії. Слід згадати, що в багатьох цих виступах збірні України у зв'язку з браком фінансових засобів беруть участь у скорочених складах і все ж таки вони справляють для своїх суперників неприємні „несподіванки". До останніх „несподіванок" треба зачислити виступи українських спортовців на Олімпійських Днях Европейської Молоді, які пройшли 2—9-го липня в Голляндії, та на Всесвітній Універсіяді, що відбулася 6—18 липня ц. р. в Баффало, ЗСА. Успіхи українських спортовців викликають заздрість сучасних спортових чиновників Росії, які де тільки можуть — шкодять відродженню спорту в Україні та викрадають найкращі таланти з різних ділянок спорту.

Згідно з пляном співпраці НОК України з УСЦАК та спільним Підготовчим комітетом з Асоціяцією Українців в Джорджії наприкінці червня і на початку липня ц. р., в Києві побувала представниця Лариса Барабаш-Темпл, яка відбула ряд зустрічей і конференцій з чоловими представниками спортової України, познайомилася з плянами підготови збірної України, тренерами, спортовими базами і журналістами.

У розмовах з Президією НОК України Барабаш-Темпл поінформувала їх про підготовчу працю й діяльність спільного Комітету АУД-УСЦАК і Олімпійської комісії СКВУ. Дальше Л. Темпл подала факти з дотеперішніх осягів підготови для прибуття збірної України до Атланти. Налагоджено вже контакти і договорено, що збірна України прибуде на Олімпіяду в 1996 році приблизно два тижні перед виступами до міста Карлтон, що є положене біля 30 миль від Атланти. Там наші спортовці пройдуть акліматизацію, привикатимуть до різниці часу, пройдуть кінцеві тренінґи, щоб прибути напередодні ігор в повній готовності до Олімпійського селища в Атланті. Очевидно, цей кінцевий цикл належної підготови буде пов'язаний із значними коштами, якими, хоч по значно зниженими цінами, але треба буде покрити за вдержання, вживання спортових баз і транспортацію. Для цього розробляються проєкти фінансових контрактів з великими компаніями і фірмами, які мали б оплатити більшу частину цих витрат. Беруться до уваги теж збіркові акції на ту ціль у ЗСА і Канаді, що їх проведе Підготовчий комітет і зокрема вже існуючий Фонд відродження спорту в Україні, збірка на який посилюється.

Провід УСЦАК при цьому подає останній список жертводавців на стипендійний Фонд Оксана Баюл, наприкінці якого повідомляє про його спішне закінчення. Суму 10,000 дол. вже передано Оксані, решту пожертв, що надійшли, буде доручено їй незабаром. Пожертви на Фонд Відродження Спорту в Україні, тепер вже на підтримку олімпійських збірних, можна висилати на вказану нижче адресу.

УСЦАК — стипендійний Фонд Оксани Баюл

(пожертви від 17-го травня по 7-го липня)

200. дол.: Українська Кредитівка „Самопоміч" у Воррен, Миш.; 117 кан. дол.: Суспільна Служба Українців Канади, філія Тандер Бей, Онтаріо; по 100 дол.: Український Народний Дім, Лорейн, Огайо, Стефан Бойдуй, Кредитівка „Самопоміч" в Нюарку, Н. Дж., Ореста Муз (Канада), Т-во „Просвіта" — Форт Вілліям (Канада); 70 дол.: Павло Мельник; 50 дол.: Слава Рубель, Євген Матиюк, Теофіля Лебедь (Канада), Ярослава Лехіцька (Канада), Анна Панас, Стефан Палилик, Ірена Стрільчук (Канада), Василь Чаплий, Анна Білик, (Канада), Кляра Каштан (Канада), Соня Клименко (Канада), Петро Михайлишин (Канада), Олександер Петрищин (Канада), Василь і Ольга Ільчишини; 30 дол.: Галина Проданюк; 40 дол.: Софія Караван (Канада); 25 дол.: Марґарета Дешко, Таня Буско, Ярослав Лебідь ст., Ярослав Гречка ст., Іван Боровецький, Олена Семенго, Андрій Верстюк(Канада), Юрій Городенко (Канада), о. митр. Павло Зміївський (Канада), Іван Лібер (Канада), д-р Василь Зміївський (Канада), Михайло Макух (Канада), Софія Мендик (Канада), Петро Свириденко (Канада), Йосиф Скиґар (Канада), Євген Тарнавський (Канада), Єлисавета Шелеп'юк (Канада), Ілля Яремчук (Канада); 20 дол.: Юрій Клос (Канада), Іван Хитрук, С. Галай, Т. Тишко, І. Співчак, Я. Лебідь мол., К. Салапата, Олег Мазур, Джеймс Буґа (Канада), Роман Ковальський (Канада), Дмитро Пасічняк (Канада), Михайлина Процик (Канада), Теодор Романюк (Канада), Лука Соболта (Канада); 10 дол.: Зенон Луговий (Канада), Роман Галькевич (Канада), Євгенія Оброца (Канада), Дарія Носик (Канада), Анна Гриценко (Канада), Пилип Олексів (Канада), В. Капустяк, К. Васильченко, І. Л. Безпалий, Мирослав Козоріз (Канада); 5 дол.: Арт Ґреґерзон, дальші жертводавці всі з Канади: О. Мельник, Ірина Голейко, В. Кисілевська, М. Стрижак, Ю. Міхневич, О. Барвінський, Д. Головчак, Д. Герман, В. Дембич, М. Костецький.

Всім шановним жертводавцям щира українська подяка! Тому що незабаром замикатимемо конто Оксани Баюл, хто хоче, може ще післати пожертву на стипендійний фонд Оксани Баюл: USCAK—Oksana Baiul Scholarship Fund 680 Sanford Avenue, Newark, N. J. 07106.